

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 12/28, p. 41-66

DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.12476>
ISSN: 1308-2140, ANKARA-TURKEY

Article Info/Makale Bilgisi

Referees/Hakemler: Prof. Dr. Songül TAŞ – Yrd. Doç. Dr. Salim DURUKOĞLU

This article was checked by iThenticate.

TÜRKÇE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMLARININ (2015 VE 2017) DEĞERLENDİRİLMESİ

Erkan AYDIN*

ÖZET

Türkçe dersi öğretim programları, Cumhuriyet döneminden günümüze kadar çeşitli değişim ve yeniliklerle sürekli kendini geliştirmiştir. Dünyadaki ve ülkemizdeki yeni eğitim gelişmeleri süreçte eğitim politikasına da yansımıştır. Bu sebeple her yeni program, daha önceki programa göre günümüz eğitim sistemine ve çağın gerekliliklerine uygun olarak hazırlanmaya çalışılmıştır. Ülkemizde, son on iki yılda Türkçe dersi için ilköğretimde üç farklı program hazırlanmıştır. Yani yenilenen ve değişen eğitim anlayışı, hızlı bir zamanda programlara yansıtılmıştır. Bu değişiklikleri tespit etmek için her program yayımlandıktan sonra programlarla ilgili çeşitli değerlendirmeler yapılmıştır.

Bu çalışmada, 2015 Türkçe Dersi (1-8. Sınıflar) Öğretim Programı ile 2017 Türkçe Dersi Öğretim Programı (İlkokul ve Ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar)'nın temel felsefesi, temel yaklaşımı, temel becerileri, genel amaçları, programların yapısı, öğrenme alanları, kazanımları, metin nitelikleri, metinlerin tür ile temaları, ölçme ve değerlendirme ve 2017 Türkçe Dersi Öğretim Programı ile yapılan yenilikler; ortak, benzer ve farklı yönler açısından karşılaştırmalı olarak incelenerek değerlendirmelerde bulunulmuştur. Bu karşılaştırmalar yapılırken yöntem olarak nitel araştırma modellerinden tarama modeli yolu kullanılmış, elde edilen veriler, ilişkisel olarak karşılaştırma yoluyla tespit edilip değişiklikler tablo halinde incelenmiştir. Tablolar haline getirilen değişikliklerle beraber eski ve yeni programın farkları ortaya konulmuştur. Esas olarak çalışmanın amacı, 2017 Türkçe Dersi Öğretim Programı (İlkokul ve Ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar)'nın hangi yönleri ile 2015 Türkçe Dersi (1-8. Sınıflar) Öğretim Programı'ndan ayrıldığını, ne tür yenilikler getirdiğini karşılaştırma yolu ile belirlemektir.

Anahtar Kelimeler: 2015 Türkçe Dersi Öğretim Programı, Öğretim Programı, 2017 Türkçe Dersi Öğretim Programı, Karşılaştırma, Program Değerlendirilmesi.

* Öğretmen-MEB, El-mek: mehmet_erkank85@hotmail.com

EVALUATION OF TURKISH COURSE CURRICULUMS (2015 AND 2017)

ABSTRACT

Turkish teaching programs, the Republican era to the present day has continuously developed itself with a variety of change and innovation. The new educational developments in the world and in our country have also been reflected in the education policy. For this reason, each new program has been tried to be prepared according to the current educational system and the requirements of the era according to the previous program. In our country, in the last twelve years three different programs have been prepared in primary education for Turkish lesson. In other words, the renewed and changing understanding of education has been reflected in the programs in a short time. In order to identify these changes, various evaluations of the programs were made after each program was published.

In this study, 2015 Turkish Courses (1-8. Classes) Curriculum with 2017 Turkish Language Teaching Program (Primary and Secondary 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 and 8. Classes) 's basic philosophy, the basic approach , basic skills, general aims, structure of programs, learning areas, achievements, text qualities, types and themes of texts, measurement and evaluation and innovations made with the Turkish Language Teaching Program 2017; have been evaluated in terms of common, similar and different aspects. When these comparisons were made, the method of the survey model was used as a method and qualitative research models were used. The obtained data were determined by relational comparison and the changes were tabulated. Along with the changes made into the tables, the differences between the old and new programs are revealed. The aim of the study Mainly, 2017 Turkish Language Teaching Program (Primary and Secondary 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 and 8. Classes) of the 2015 Turkish Course with which aspects (1-8. Classes) Curriculum ' separated from that, what kind of innovation is to identify ways to bring that comparison.

STRUCTURED ABSTRACT

Introduction

Education is the way to reach the desired level of individuals in the direction of certain goals. Education in the renovated Turkish Language Teaching Program of 2017 is defined as “a process involving acquisition of behaviors such as ability, skill, attitude and aesthetic sensitivity, especially national, spiritual and cultural values born to the individual” (MEB, 2017: 3). “In the most important purposes of education concept, human raising in accordance with the requirements of the age” (Gündoğdu, 2012: 31) takes place. The program, “for the sake of reaching a specific goal, ‘For what? In what ways? How? In how much time? In which environments? How much?’ the possible answers of the questions can be defined as being determined and put forward by making use of

Turkish Studies

the existing knowledge” (Yangın, 2005: 479). A curriculum is the execution of a field or a course in the educational process in a coordinated manner in accordance with certain rules and principles. Bayburtlu (2015) refers to the curriculum as “texts that enable a course to be processed within a certain standard in the direction of specified goals” (page 145). According to Karadag; “Primary Turkish Language Teaching Program aims to make students acquire knowledge, skills, attitudes and values through achievements” (Karadag, 2012: 100). According to Sever (2003); “The primary responsibility of Turkish language teaching is to develop students' listening, reading, speaking and writing skills in a planned manner with a scientific understanding, giving them the correct, conscious use and habit of using the Turkish language” (page 28). In this context, the Turkish Curriculum of Teaching, in the light of the determined general and special purposes; qualified, Turkish judge, assimilates the basic skills of the Turkic, aims to educate the individuals in accordance with the constructivist approach and intervenes in the application field.

In Turkey, various Turkish teaching programs have been implemented in the first and second grades of primary education until the Republican period. “The curriculum prepared from the beginning of the Republic until 1981 can generally be divided into two in terms of Turkish lesson:

a) Primary school Turkish programs (1924, 1926, 1930, 1936, 1948, 1968 programs)

b) Middle school Turkish programs (1924, 1929, 1931-1932, 1938, 1949, 1962 programs)

Basic Education Schools Turkish Education Program (MEB, 1981), which was prepared in 1981, primary education 1-8. is a self-contained program that takes Turkish lessons in the class as a whole” (Coskun, 2014: 4).

When it comes to the year 2005, Turkish Education Program is different from 1981 Basic Education School Turkish Education Program. Primary School Turkish Teaching Program and Guidelines (Grades 1-5) (MEB, 2005) and 6-8. Two curriculums were prepared as Primary Education Turkish Lessons (6th, 7th, 8th Grades) Curriculum (MEB, 2006) for the classes.

As a result of the studies carried out by the Ministry of National Education, Talim ve Terbiye Kurulu in 2015, classes and 6-8. classes, 1-8 as a whole. has been renewed with the name of Turkish Class (1-8th Grades) Curriculum (MEB, 2015) in the form of classes and has been started gradually from 1st to 5th grades starting from 2016.

In 2017, at the beginning of the implementation period of the Turkish Language Teaching Program of 2015, the process of changing the Turkish teaching program started by publishing the Draft Turkish Language Teaching Program. Then, on the letter of the General Directorate of Basic Education dated 28/10/2016 and numbered 43769797-101.01-E.12117451, Primary School (Grades 1-4), Secondary School and Imam Hatip Secondary School (Grades 5-8) The curriculum of the curriculum is in the 1st and 5th grades from the year 2017-2018

Turkish Studies

education and training; From 2018-2019 education and training year it has been decided to be implemented at all grade levels. Thus, Turkish Language Teaching Program (Primary and Secondary Schools 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 and 8 Grades) (MEB: 2017) was published by the Ministry of National Education in the academic year of 2017-2018, Starting from the classrooms, it was announced gradually that the new Turkish curriculum will be implemented.

Objective

The purpose of the study, 2017 Turkish Language Teaching Program (Primary and Secondary 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 and 8. Classes) of the 2015 Turkish Course with which aspects (1-8. Classes) is separated from the Education Program, by way of comparison to determine what kind of innovations that bring.

Method

Determine the changing aspects of the 2015 Turkish Lessons (1-8 Grades) Curriculum and the 2013 Turkish Lesson Curriculum (Primary and Secondary Schools 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 and 8 Grades) in order to reveal common, similar and different aspects of the study, research data were obtained through the screening model from qualitative research models.

Restrictions

This study is aimed to investigate the effects of the 5-8th grades of the Turkish Language Course (1-8th Grades) Curriculum prepared in 2015. (primary and secondary schools 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 and 8th grades) prepared in 2017 with the part concerned with the classes. it is limited to the part that concerns the classes.

Result

The curriculum of the Turkish lesson has entered the curriculum in various forms since 1924, and the curriculum has changed over time or restructured and took part in the education. These programs include; course, study and teacher guidebooks to guide the Turkish people in a correct, conscious manner, gained various skills, national and moral values have been instrumental in educating individuals.

The basic philosophy of the 2015 The curriculum of the Turkish and 2017 The curriculum of the Turkish has a different structure. Although both programs do not adopt the constructivist approach to education, the 2017 Program has taken a different path with topics such as vital, innovative thinking, innovative thinking, aesthetic sensitivity and history awareness.

There is a common and different direction in the approach that both programs are based on. In both programs, basic and mental skills have been foregrounded and the thematic approach has been adopted, in which the achievements of reading and writing areas are structured in depth according to the level of the students. In the 2017 The curriculum of the Turkish, the "Individualized Education Program" was explained. In this respect, the 2017 The curriculum of the Turkish differs from both the 2015 The curriculum of the Turkish and previous programs.

Turkish Studies

In 2015 The curriculum of the Turkish and 2017 The curriculum of the Turkish, general purpose items related to the purpose for which the individual should be trained are included. The majority of these general purpose items are common to both programs.

In the 2015 The curriculum of the Turkish, there is no title related to basic skills. Only brief descriptions of the basic and mental skills of students have been made in the "Basic Approach of the Program" section. However, the basic skills to be trained and students who have followed a very different way in terms of basic skills in 2017 The curriculum of the Turkish by 2015 The curriculum of the Turkish are covered extensively. In this respect, the basic skills covered by the achievements in the 2017 The curriculum of the Turkish are based on the "Turkish Competency Framework". Accordingly, the basic skills involved in the program include eight key areas of competence that are expected to be earned by the individual within the context of lifelong learning. These; mainstream communication, communication in foreign languages, mathematical competence and core competencies in science/technology, digital competence, learning learning, social and civic competencies, initiative and entrepreneurship, cultural awareness and expression.

In 2015 The curriculum of the Turkish, learning areas are limited to three areas of learning, with oral communication, reading and writing. The linguistic issues are interspersed in these three areas. However, the structure of learning areas in 2017 The curriculum of the Turkish changed. The oral communication area in the 2015 The curriculum of the Turkish is reserved for listening/monitoring and speaking in the 2017 The curriculum of the Turkish. There are four basic learning areas along with other reading and writing areas. In this way, as in the 2006 Program in 2017 The curriculum of the Turkish, we limit learning areas to four core areas.

In the 2015 The curriculum of the Turkish, verbal communication, reading and writing learning areas are under a separate heading and various strategies, methods and techniques are mentioned in relation to achievements of these learning areas and the application of learning areas. However, in 2017 the The curriculum of the Turkish did not have any headings for learning areas. In the program, there is no description of the learning areas that constitute the basis of Turkish teaching.

In terms of the qualifications of the texts to be taken into the course book, the 2017 The curriculum of the Turkish is more comprehensive than the 2015 The curriculum of the Turkish, a total of 10 text qualities are included under the heading "Qualifications of Texts to be Taken in the Course and Teacher's Manual Book" in the 2015 The curriculum of the Turkish. In 2017 The curriculum of the Turkish, it consists of 14 items under the title of "Qualifications of texts to be included in textbooks". In both programs, the distribution of text types is grouped into three main forms: informative, storyteller and poetry. There are 8 mandatory themes for each grade level in the 2015 Program. In the 2017 Program, 3 compulsory; There are 16 themes in total, including 13 electives. In this respect, the 2017 Program is more flexible than the 2015 Program. In both programs, the distribution of reading and listening/watching texts to be included in the textbooks according to

Turkish Studies

their class level is envisaged to use 8 themes at all class levels and 4 texts in each theme. At the same time, it is envisaged that the 2017 Program will include 8 free-reading texts, with appropriate and uniform distribution of themes at each grade level.

The understanding of measurement and evaluation of programs is prepared in accordance with the constructivist approach. In both programs, assessment and evaluation consist of three phases, beginning of the learning process, in the learning process and ending in the learning process. However, the 2017 Program has included measurement tools in detail. This direction is different from the 2015 Program.

The numbers of gains in the 2017 Program are close to the numbers of the gains in the Program 2015. However, the oral communication area in the program, which was prepared in 2015, In the program prepared in 2017, it is little because it is divided into listening/watching and speaking areas.

Keywords: 2015 Turkish Course Curriculum, Curriculum, 2017 Turkish Course Curriculum, Comparison, Program Evaluation.

Giriş

Eğitim, belli amaçlar doğrultusunda, bireyleri istenilen seviyeye ulaştırılma yoludur. 2017 yılında yenilenen Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda eğitim, "bireyin içerisine doğduğu millî, manevî ve kültürel değerler başta olmak üzere, yetenek, beceri, tutum, estetik duyarlılık gibi davranışlar kazanılmasını içeren bir süreç" (MEB, 2017: 3) olarak tanımlanır. "Eğitim kavramının en önemli amaçları içerisinde, çağın gereklerine uygun insan yetiştirme" (Gündoğdu, 2012: 31) yer alır. Program, "belirli bir amaca ulaşmak adına, 'Ne için? Hangi yollarla? Nasıl? Ne kadar sürede? Hangi ortamlarda? Ne kadar?' vb. soruların olası cevaplarının, mevcut bilgi birikiminden yararlanılarak önceden belirlenip ortaya konulması olarak tanımlanabilir" (Yangın, 2005: 479). Öğretim programı, eğitim sürecinde bir alanın veya bir dersin koordineli bir şekilde belli kurallar ve ilkeler doğrultusunda yürütülmesidir. Bayburtlu (2015) öğretim programını, "bir dersin belli bir standart dâhilinde, belirlenen hedefler doğrultusunda işlenmesini sağlayan metinler" (s. 145) olarak ifade eder. Karadağ'a göre; "İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı, kazanımlar yoluyla öğrencilerin bilgi ve beceri edinmesini, tutumlar geliştirmesini ve değerler kazanmasını hedeflemektedir" (Karadağ, 2012:100). Sever (2003)'e göre ise; "Türkçe öğretiminin öncelikli sorumluluğu, öğrencilerin dinleme, okuma, konuşma ve yazma becerilerini bilimsel bir anlayışla planlı bir biçimde geliştirmek, onlara Türk dilini doğru, bilinçli kullanma duyarlılığı ve alışkanlığı kazandırmaktır" (s. 28). Bu bağlamda Türkçe Dersi Öğretim Programı, belirlenen genel ve özel amaçlar ışığında; nitelikli, Türkçeye hâkim, Türkçenin temel becerilerini özümseyen, yapılandırmacı yaklaşıma uygun olarak bireyler yetiştirilmesini hedefler ve uygulama alanına müdahale eder.

Türkiye'de, Cumhuriyet döneminden bugüne kadar ilköğretim birinci ve ikinci kademe, çeşitli Türkçe Öğretim Programı uygulanmıştır. "Cumhuriyet'in başlangıcından 1981'e kadar hazırlanan öğretim programları Türkçe dersi açısından genel olarak ikiye ayırabilir:

- a) İlkokul Türkçe programları (1924, 1926, 1930, 1936, 1948, 1968 programları)
- b) Ortaokul Türkçe programları (1924, 1929, 1931–1932, 1938, 1949, 1962 programları)

Turkish Studies

1981 yılında hazırlanan *Temel Eğitim Okulları Türkçe Eğitim Programı* (MEB, 1981) ilköğretim 1-8. sınıflardaki Türkçe derslerini bir bütün olarak ele alan müstakil bir programdır” (Coşkun, 2014: 4).

2005 yılına gelindiğinde, Türkçe Öğretim Programı, 1981 *Temel Eğitim Okulları Türkçe Eğitim Programı*’ndan farklı olarak ilköğretim 1-5. sınıflar için *İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu (1-5. Sınıflar)* (MEB, 2005) ve 6-8. sınıflar için *İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7, 8. Sınıflar) Öğretim Programı* (MEB, 2006) diye iki program hazırlanmıştır.

2015 yılında Milli Eğitim Bakanlığı, Talim ve Terbiye Kurulu tarafından yürütülen çalışmalar sonucunda, 1-5. sınıflar ve 6-8. sınıflar, bir bütün olarak 1-8. sınıflar şeklinde *Türkçe Dersi (1-8. Sınıflar) Öğretim Programı* (MEB, 2015) adıyla yenilenerek 2016 yılından itibaren aşamalı olarak 1. ve 5. sınıflarda başlatılmıştır.

2017 yılında ise 2015 Türkçe Dersi Öğretim Programı’nın uygulanma sürecinin başlarında, *Taslak Türkçe Dersi Öğretim Programı* yayımlanarak Türkçe öğretim programının değiştirilmesi süreci başlamıştır. Sonra Temel Eğitim Genel Müdürlüğü’nün 28/10/2016 tarihli ve 43769797-101.01-E.12117451 sayılı yazısı üzerine Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığında görüşülen İlkokul (1-4. Sınıflar), Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu (5-8. Sınıflar) Türkçe Dersi Öğretim Programı’nın, 2017-2018 eğitim ve öğretim yılından itibaren 1 ve 5. sınıflarda; 2018-2019 eğitim ve öğretim yılından itibaren tüm sınıf düzeylerinde uygulanmasına karar verilmiştir. Böylece, *Türkçe Dersi Öğretim Programı (İlkokul ve Ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar)* (MEB: 2017) Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yayımlanmış ve 2017-2018 eğitim öğretim yılında, 1 ve 5. sınıflardan başlanarak kademeli olarak yeni Türkçe müfredatının uygulanacağı ilan edilmiştir.

Amaç

Çalışmanın amacı, 2017 Türkçe Dersi Öğretim Programı (*İlkokul ve Ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar*)’nın hangi yönleri ile 2015 Türkçe Dersi (*1-8. Sınıflar*) Öğretim Programı’ndan ayrıldığını, ne tür yenilikler getirdiğini karşılaştırma yolu ile belirlemektir.

Yöntem

2015 Türkçe Dersi (*1-8. Sınıflar*) Öğretim Programı ile 2017 Türkçe Dersi Öğretim Programı (*İlkokul ve Ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar*)’nın değişen yönlerini belirleyip nasıl bir değişime uğradığını tespit ederek ortak, benzer ve farklı yönlerini ortaya koymak amacıyla yapılan bu çalışmada, araştırma verileri nitel araştırma modellerinden tarama modeli yoluyla elde edilmiştir. “Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve var olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır” (Karasar, 1995: 77). Metinlerden elde edilen veriler, ilişkisel olarak karşılaştırma yolu ile incelenmiştir. “Karşılaştırma türü ilişkisel tarama, denemesi olmayan fakat ona en yakın bir araştırma düzenidir. Karşılaştırma yolu ile belli bir sonucun oluşma nedenleri teke indirilmeye çalışılır. En olası çözümlerden başlayarak bu ilişkiler sınanır” (Karasar, 1995: 84). Birbiriyle ilişkileri tespit edilen karşılaştırma bulguları, tablolar halinde analiz edilmiş, konuyla ilgili verilen bilgiler belirli başlıklar halinde değerlendirilmiştir.

Sınırlılıklar

Bu çalışma, 2015 yılında hazırlanan Türkçe Dersi (*1-8. Sınıflar*) Öğretim Programı’nın 5-8. sınıfları ilgilendiren kısmı ile 2017 yılında hazırlanan Türkçe Dersi Öğretim Programı (*İlkokul ve Ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar*)’nın 5-8. sınıfları ilgilendiren kısmı ile sınırlandırılmıştır.

Bulgular

2015 Türkçe Dersi (1-8. Sınıflar) Öğretim Programı ve 2017 Türkçe Dersi Öğretim Programı (İlkokul ve Ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar) temel felsefe, temel yaklaşım, temel beceriler, genel amaç, yapı, öğrenme alanları, metin nitelikleri, sınıf düzeylerine göre tür ve tema dağılımı, ölçme ve değerlendirme bakımlarından karşılaştırmalı olarak analiz edilmiş ve bulgular alt başlıklar hâlinde sıralanmıştır.

2015 TDÖP¹’ün içeriği; “Türkçe Dersi Öğretim Programı, Programın Temel Yaklaşımı, Programın Genel Amacı, Programın Yapısı, Öğrenme Alanları, Ders ve Öğretmen Kılavuz Kitabına Alınacak Metinlerin Nitelikleri, İlk Okuma Yazma Süreci, Ölçme ve Değerlendirme ve Sınıflar Düzeyinde Kazanımlar” adı altında başlıklardan oluşmaktadır.

2017 TDÖP, 2015 TDÖP’ten içerik başlıkları açısından farklı bir yol izlemektedir. 2017 Programı; “Giriş, Türkçe Dersi Öğretim Programı’nın Uygulanması ve Türkçe Dersi Öğretim Programı’nın Yapısı” adı altında üç ana başlıktan oluşmaktadır. Bu ana başlıklar, kendi içinde çeşitli alt başlıklara ayrılmıştır. Alt başlıklarla ilgili bilgiler, aşağıda yer alan başlıklarda ele alınacaktır.

1. Programların 5-8. Sınıflarda Esas Alınan Temel Felsefe Açısından Karşılaştırılması

2015 TDÖP’ün girişinde, “Türkçe Öğretim Programı” adı altında yer alan bölüm, program vizyonu ve bireylerin yetiştirilmesi ile ilgili hedeflerin genel özellikleriyle anlatıldığı bölümdür. Bu bölüm, 2017 TDÖP’te, “Öğretim Programının Temel Felsefesi” başlığı ile yer almıştır.

2015 TDÖP’te, “Türkçe öğretiminin yanında; düşünme, anlama, sıralama, sınıflama, sorgulama, ilişki kurma, eleştirme, tahmin etme, analiz-sentez yapma, değerlendirme gibi zihinsel becerilerin geliştirilmesi” (MEB, 2015: 3) amaçlanmıştır.

2015 TDÖP’te “vizyon” kelimesi, bir önceki program olan 2006 TDÖP’te geçen “amaç” kelimesinin yerine kullanılmıştır. Buna göre;

Türkçe Dersi Öğretim Programı’nın vizyonu;

1. Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanan,
2. Kendini ifade eden, iletişim kuran, iş birliği yapan, girişimcilik ve sorun çözme kapasitesi gelişmiş,
3. Bilimsel düşünen, anlayan, araştıran, inceleyen, eleştiren, sorgulayan ve yorumlayan,
4. Haklarını ve sorumluluklarını bilen, öz güveni yüksek, çevresiyle uyumlu, görüş ve tezlerini gerekçe ve kanıtlarla destekleyerek yazılı ve sözlü olarak ifade edebilen,
5. Okuduklarını anlayarak eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirebilen, sentezleyebilen, okuma ve öğrenmeden zevk alan,
6. Bilgi teknolojilerini güvenli bir şekilde kullanarak bilgi edinme, oluşturma ve paylaşma becerileri gelişmiş bireyler yetiştirmektir (MEB, 2015: 4).

2015 ve 2017 Programlarının benimsediği eğitim anlayışı yapılandırmacı eğitim anlayışıdır. Ancak 2017 Programı; hayata dönük, yenilikçi düşünme becerisi, inovatif düşünce, estetik duyarlılık anlayışı ve tarih bilinci gibi konularda, 2015 Programı’na göre eğitim amaçlarını ayrıntılı olarak ele alır, yenilikçi bir eğitim anlayışı benimser. Yani 2017 Programı’nda, bireyin yetiştirilmesinde öğretimin temel aldığı eğitim felsefesi açısından, 2015 Programı’na göre farklı bir yol izlenmektedir.

¹ Çalışmanın bundan sonraki kısmında, “Türkçe Dersi Öğretim Programı”nın yerine “TDÖP” kısaltması kullanılacak ve yer yer de 2015 Programı ve 2017 Programı ifadelerine yer verilecektir.

2017 TDÖP, hem öğrenmenin hem de felsefenin merakla başladığını ve “öğrenmeye yönlendirecek en önemli güç bu ‘merak’ duygusu.” (MEB, 2017: 3) olduğunu ifade eder. Bundan dolayı 2017 TDÖP, merak duygusunu, öğrenmenin temeli olarak kabul eder.

2017 Programı’nın temel felsefesi ve 2015 Programı’ndan ayrılan yönleri, aşağıda maddeler halinde sıralanmıştır. Buna göre:

- 2017 Programı, hayata dönük bir eğitim anlayışını ve öğrencinin gelişmiş bir toplumda, mutlu bir birey olması için “iyi, doğru ve güzel” (MEB, 2017: 3) kavramları üzerine kurulan bir eğitim modelini benimser. Bu yönüyle 2015 Programı’ndan farklılaşır. Aynı zamanda bu program, “sorumluluk sahibi, problem çözebilen, karar verme becerileri gelişmiş, eleştirel ve inovatif düşünebilen bireyler yetiştirme” (MEB, 2017: 3)’yi sağlayan bir eğitim modelini benimser.

- 2017 Programı’nda, birey ve toplumun birbirine karşı sorumluluklarının olduğundan bahsedilir. “Öğretim programları; bireyi topluma, toplumu da bireye feda etmeyen, kişi hak ve hürriyetine saygılı, uzlaşmacı bireyler yetiştirmek üzerine temellendirilmiştir” (MEB, 2017: 3). Bu doğrultuda, 2017 Programı, “kendisiyle ve toplumuyla uyum içinde, sorumluluklarını bilen ve gereğini yerine getirebilen, bir yandan millî, diğer yandan da evrensel değerleri içselleştirmiş öz güven sahibi bireyler yetiştirme” (MEB, 2017: 3)’yi amaç edinmiştir.

- 2017 Programı’nda; eleştirel, analitik ve yaratıcı düşünme becerilerinin geliştirilmesiyle birlikte “tarihsel birikimi tanımaya ve onu yeniden üretebilmenin yollarına ulaşmaya” (MEB, 2017: 3) önem verilmiştir. Bir de programda, eleştirel düşünme becerisinin gelişimi, hem bireyin hem de toplumun gelişimi ve devamlılığı açısından önemli olduğundan bahsedilmiştir.

- 2017 Programı; yenilikçi, inovatif düşünme beceri ve tekniklerinin benimsenmesi açısından, önceki programa göre farklılaşır. Bu doğrultuda, 2017 Programı, “inovatif düşünmenin geliştirilmesinde önemli olan, bireylerin fikir üretimini sağlayacak tekniklerin kullanılması, farklı fikirlerin ortaya atılması, fikir üretimine, hayal gücüne, düşünme becerilerinin geliştirilmesine dayalı eğitim” (MEB, 2017: 3) anlayışına sahiptir.

- 2017 Programı, “bilginin birey için anlamlı ve yaşantısal hâle getirilmesi esasına dayanmakta” (MEB, 2017: 4) ve hayata dönük bir eğitim anlayışı yansıtmaktadır. Program, öğrenmenin sadece okul binasında değil; her yerde, hayatın her alanında ve her zamanında olabileceğini ifade eder. Bu doğrultuda “doğa bilinciyle desteklenen bir çevre anlayışına sahip öğrencilerin yetiştirilmesiyle beraber, öğrenmenin sadece okul mekânları veya sınıflarla sınırlı olmadığı, bütün hayatı kapsadığı fikrini temele alan, öğrenilenlerin günlük hayatta kullanılabilmesinin yolunu açan bir yaklaşım dikkate alınmıştır” (MEB, 2017: 4). Bu yönüyle 2015 Programı’ndan farklılaşır.

- 2017 Programı, estetik ve sanatsal duyarlılığa, estetik eğitime önem vermiştir. 2015 Programı, sadece genel amaçlar kısmında, öğrencinin “estetik ve sanatsal değerlere önem vermelerini sağlamak” (MEB, 2015: 5) ifadesiyle estetik ve sanatsal değerleri ele almış. Ancak 2017 Programı’nda, estetik duyarlılık ve estetik eğitimi aracılığıyla “öğrencinin hayal gücünün geliştirilmesi ve öğrencinin hayal gücü ile yaklaştığı güzel nesneye dair hissettiği duyguları öz güvenle ifade edebilmesi beklenmektedir” (MEB, 2017: 4). Aynı zamanda 2017 Programı, estetik eğitimiyle “(...) estetik değerlere uzak olmayan, estetik hazın izini süren, estetik bakış edinebilmiş, kendi hayal gücünü ortaya koyabilen, hayatın tek yönlü işleyişini kendi tasarımları ile zenginleştiren bireyler yetiştirme” (MEB, 2017: 4)’yi ve “niçin var ettiğimizi ve nasıl gerçekleştirdiğimizi bilmediğimiz bir güzellik ortaya koyma yerine, yapılan her estetik davranışın veya ürünün daima bir ölçü ve hesap ile meydana getirildiği düşüncesiyle sürdürülebilir bir estetik anlayışın öğrencilere kazandırılması” (MEB, 2017: 4)’nı amaçlamıştır.

Turkish Studies

• 2017 Programı'nda, tarih bilinci ışığında, kendi kültürünü, sanatını anlayan, koruyan ve gelecek nesillere aktaran bireyler yetiştirme amaçlanmıştır. Bu doğrultuda programda, ülkesinin sahip olduğu “kültürel varlıkların ancak bilgili ve yaşadığı döneme de belirli bir tarih bilinciyle bakabilen bireylerin yetişmesiyle gelecek nesillere aktarılacağı düşüncesi gözetilmiş” (MEB, 2017: 4) ve nesillere tarih bilinci yerleştirmek hedeflenmiştir. “Aynı zamanda kendi çağının tanığı olarak insanın, sahip olduğu kültürün dışında farklı kültürlerin özelliklerini ve niteliklerini de öğrenmesi gerektiği, bunun hem kendi kültürümüz açısından hem de genel olarak dünya kültür tarihinin korunması açısından önem taşıdığı düşüncesi dikkate alınmıştır” (MEB, 2017: 4).

Sonuç olarak, 2017 Programı, hayata dönük bir eğitim anlayışıyla; yenilikçi, inovatif düşünme beceri ve tekniklerini benimsemesiyle; estetik haz, sanatsal duyarlılık ve estetik eğitimiyle; birey ve toplumun birbirine karşı sorumluluklarını gözetim amacıyla; bireyde tarih bilinci oluşturma hedefleriyle 2015 Programı'na göre farklı bir yol izlemektedir.

2. Programların 5-8. Sınıflarda Temel Yaklaşım Açısından Karşılaştırılması

Bilim ve teknolojinin hızla geliştiği dünyada bireylerin farklı yönlerdeki becerilerinin hızla gelişmesi ve değişmesi beklenir. Bu becerilerin en başında, zihinsel beceriler ve dil becerileri yer almaktadır. Bu beceriler; okumayı, anlamayı, yorumlamayı, analizi vb. süreçleri doğrudan veya dolaylı yoldan etkilemektedir. Dil öğretiminde de bireyi daha vasıflı hale getirmek için bireyi temel alan, çağın ihtiyaçlarına uygun bir yaklaşımın olması gerekmektedir. 1950'li yıllarda gelişen ve zihinsel becerileri ön plana alan yapılandırmacı yaklaşım, “öğrenmede ezberlemeye değil öğrenenin bilgiyi transfer etmesine, var olan bilgiyi yeniden yorumlamasına ve yeni bilgiyi oluşturmaya dayanır” (Erdem ve Demirel, 2012: 82).

Türkçe Öğretim Programları hazırlanırken 2006 yılından itibaren yapılandırmacı yaklaşım temel alınmıştır. Yapılandırmacı yaklaşım ışığında “Türkçe öğretiminde dil becerileriyle birlikte zihinsel becerileri geliştirme de ön plana çıkarılmıştır. Bu uygulamayla birlikte Türkçe öğretiminde önemli gelişmeler olmuş, yeni öğrenme alanları, beceriler, modeller, yöntemler, teknikler, değerlendirmeler, vb. gündeme gelmiştir” (Güneş, 2009: 3). Buna göre, 2015 TDÖP ile 2017 TDÖP, yapılandırmacı yaklaşımı temel almış, gelişen ve değişen eğitim anlayışına göre güncellenmiştir.

2015 TDÖP'ün temel aldığı yaklaşım, “Programın Temel Yaklaşımı” başlığı altında verilmiştir. Ancak 2017 TDÖP'te, giriş bölümü: “Öğretim Programının Temel Felsefesi, Öğretim Programında Temel Beceriler, Öğretim Programında Değerler Eğitimi, Öğretim Programında Ölçme ve Değerlendirme Yaklaşımı, Öğretim Programında Rehberlik” başlıklarından; Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın Uygulanması bölümü ise “Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın Genel Amaçları, Öğrenme Öğretme Yaklaşımı, Ölçme ve Değerlendirme Yaklaşımı” başlıklarından oluşmaktadır. Görüldüğü üzere, 2017 TDÖP'te, ele alınan yaklaşım alanları farklı başlıklardan oluşmakta ve bu alanlar, 2015 TDÖP'e göre daha ayrıntılı ve kapsamlıdır. Aynı zamanda 2017 TDÖP'te, yeni alanlar yer almaktadır. Bu sebeple 2017 TDÖP'te ele alınan yaklaşımlar ile 2015 TDÖP'te yer alan temel yaklaşım alanlarıyla ilgili genel bir değerlendirme yapılacak ve 2017 TDÖP'te yer alan yeni alanlar, farklı başlıklar altında tek tek değerlendirilecektir. Buna göre:

2015 TDÖP'te, “bilgi teknolojilerini güvenli bir şekilde kullanarak bilgi edinme, oluşturma ve paylaşma becerileri gelişmiş” (MEB, 2015: 3) ve “basılı ve elektronik ortamlarda dinlediklerini ve okuduklarını anlayan, kendilerini yazılı ve sözlü olarak ifade eden; eleştirel, yansıtıcı ve yaratıcı düşünen, millî, manevi ve evrensel değerlere duyarlı” (MEB, 2015: 4) bireyler yetiştirilmesi amaçlanmıştır. 2017 TDÖP'te ise “öğrenme öğretme sürecinde mümkün olduğunca bilgi ve iletişim teknolojilerinden yararlanılmalıdır. Bu teknolojilerin kullanılması öğretim stratejilerini zenginleştirirken aynı zamanda öğrencilerin öğrenmelerini destekleyecektir” (MEB, 2017: 11)

ifadesinin yer alması, her iki programın da öğrenme sürecinde, çağdaş teknolojik gelişmeleri göz ardı etmediğini gösterir.

Teknolojik gelişmelerin ışığı altında değişen dünyada, bireylerin basılı ve elektronik ortamlarda, bilgiye daha kolay ulaştıkları aşikârdır. Bu bilginin bireyi doğru yönlendirmesi ve bireyin bilgiyi etkili kullanılması için bilişimi ön planda tutan bir öğretim programının olması gerekmektedir. 2017 TDÖP’te, sadece basılı ortamda değil, aynı zamanda e-kitap, akıllı tahta uygulamaları, MEB’in uygulamaya soktuğu Eğitim Bilişim Ağı olan EBA gibi elektronik ortamlarda da dinlediklerini ve okuduklarını anlayan bireyler yetiştirilmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda, “dersin işlenişinde ve uygulamalarda görsel iletişim araçlarına yer verilmeli; slayt, bilgisayar, televizyon, etkileşimli tahta, Genel Ağ, EBA içerikleri vb. etkin olarak kullanılmalıdır” (MEB, 2017: 11) ifadesinin 2017 TDÖP’te yer alması, eğitimde bilgi teknolojilerinin etkin kullanılmasının önemine işaret eder.

2015 TDÖP ile 2017 TDÖP’te temel alınan yaklaşımın ortak ve farklı yönleri bulunmaktadır. Her iki programın da ortak yönleri maddeler halinde sıralanmıştır. Buna göre:

- Her iki programda, temel ve zihinsel beceriler ön plana çıkarılmıştır. 2015 TDÖP’te; Türkçeyi doğru, etkili ve güzel kullanma, eleştirel ve yaratıcı düşünme, iletişim, problem çözme, araştırma, bilgi teknolojilerini kullanma, girişimcilik ve karar verme gibi temel becerilere yer verilmiş ve düşünme, anlama, sıralama, sınıflama, sorgulama, ilişki kurma, eleştirme, tahmin etme, analiz-sentez yapma ve değerlendirme gibi zihinsel beceriler ön plana çıkarılmıştır (MEB, 2015: 4). 2017 TDÖP’te ise, birinci sınıftan sekizinci sınıfa kadar kazanımların yapısı ve hiyerarşisi, öğrencilerin temel dil becerilerinin yanı sıra üst düzey bilişsel becerilerini geliştirmelerine katkı sağlayacak şekilde düzenlenmiştir (MEB, 2017: 10).

- Her iki programda da, okuma ve yazma gibi alanların kazanımları öğrencilerin seviyesine göre derinlik içinde yapılandırılmıştır. “Okuma ve yazma kazanımları metin içi, metin dışı ve metinler arası okuma yoluyla anlam oluşturmaya sağlayacak şekilde yapılandırılmıştır” (MEB, 2015; MEB, 2017).

- Her iki programda, tematik yaklaşım benimsenmiştir. 2015 TDÖP’te tematik yaklaşım esas alınmış ve sınıf seviyeleri itibariyle temalar belirlenmiştir (MEB, 2015: 4). 2017 TDÖP’te de tematik yaklaşım benimsenmiştir (MEB, 2017: 10).

2015 TDÖP ile 2017 TDÖP’te, temel alınan yaklaşımın bazı farklı yönleri bulunmaktadır. Buna göre:

2015 TDÖP’te, “Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı (BEP)” ile ilgili herhangi bir açıklama yer verilmemiştir. Ancak, 2017 TDÖP, “Öğrenme Öğretme Yaklaşımı” başlığı altında, Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı (BEP) ile ilgili açıklamalara yer vermiştir. Buna göre, “özel eğitime ihtiyaç duyan öğrenciler için; bireysel özellikleri, performansları ve ihtiyaçları doğrultusunda Türkçe Dersi Öğretim Programı temel alınarak “Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı (BEP)” hazırlanmalı ve uygulanmalıdır. BEP’de yer alacak olan kazanımların belirlenmesinde, öğrenme öğretme sürecinin düzenlenmesinde ve başarının değerlendirilmesinde o öğrencinin hazır bulunuşluğu, bilişsel, sosyal ve bedensel özellikleri dikkate alınmalıdır” (MEB, 2017: 11). Bu yönüyle 2017 TDÖP’te, eğitim ve öğretimde, bireysel farklılıklar dikkate alınmış ve öğrencilerin bütününe kapsayacak şekilde bir öğretim programı tasarlanmaya çalışılmıştır.

3. Programların 5-8. Sınıflarda Genel Amaçlar Açısından Karşılaştırılması

2015 TDÖP ile 2017 TDÖP’te, bireyin hangi amaçlar doğrultusunda yetiştirilmesi gerektiğiyle ilgili kurallar yer alır. Bu iki programda da genel amaç maddelerinin çoğunluğu ortaktır. Ancak 2015 TDÖP’ün genel amaçlarında yer alan öğrenme alanlarından sözlü iletişim alanı, 2017

TDÖP'te, dinleme/izleme ve konuşma olarak değiştirilmiştir. Bu değişimle ilgili ayrıntılar, programların yapısına yönelik değerlendirmeler kısmında yer verilecektir.

2015 TDÖP ile 2017 TDÖP'te, öğrencilerin hayat boyu kullanabilecekleri dört temel beceri olan dinleme/izleme, konuşma, okuma ve yazmayla ilgili dil ve zihinsel becerileri kazanmaları amaçlanmıştır. Programlarda, öğrencilerin bu becerileri kullanarak kendilerini bireysel ve sosyal yönden geliştirmeleri, etkili iletişim kurmaları bir başka amaçtır. Bu doğrultuda, 2015 TDÖP ile 2017 TDÖP, öğrencilerin Türkçe sevgisiyle, istek duyarak okuma ve yazma alışkanlığı edinmelerini sağlayacak şekilde bilgi, beceri ve değerleri içeren bir bütünlük içinde yapılandırılmıştır. Aynı zamanda, her iki program da dil becerilerinin ve yeterliliklerinin geliştirilmesini, diğer tüm alanlarda öğrenme, kişisel ve sosyal gelişme ile mesleki becerileri edinmenin ön şartı olarak kabul etmektedir (MEB, 2015; MEB, 2017).

4. Programların 5-8. Sınıflarda Temel Beceriler Açısından Karşılaştırılması

“Bilginin edinilmesinin kolaylaştığı günümüzde bilgiyi kullanma ve üretme ön plana çıkarken diğer insanlarla birlikte mutlu bir yaşam sürdürebilmek için öğrencilerin temel becerilerinin de geliştirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır” (MEB, 2017: 5) Türkçe Öğretim Programlarının bir amacı da öğrencilerin zihinsel ve sosyal beceriler gibi farklı temel özelliklerini geliştirmektir. Bu doğrultuda programlar, öğrencilerin becerilerini geliştirmek için kendilerine bir yol ve yöntem belirler.

2015 TDÖP ile 2017 TDÖP'te, öğrencilere kazandırılacak temel beceriler konusunda farklı bir yol izlenmektedir.

2015 TDÖP'te, temel beceriler ile ilgili herhangi bir başlığa yer verilmemiştir. Sadece “Programın Temel Yaklaşımı” bölümünde, öğrencilerin temel ve zihinsel becerileriyle ilgili kısa açıklamalar yapılmıştır. Buna göre, 2015 TDÖP'te, Türkçeyi doğru, etkili ve güzel kullanma, eleştirel ve yaratıcı düşünme, iletişim, problem çözme, araştırma, bilgi teknolojilerini kullanma, girişimcilik ve karar verme gibi temel becerilere yer verilmiştir. Aynı zamanda, düşünme, anlama, sıralama, sınıflama, sorgulama, ilişki kurma, eleştirme, tahmin etme, analiz-sentez yapma ve değerlendirme gibi zihinsel beceriler ön plana çıkarılmıştır (MEB, 2015: 4).

2017 TDÖP'te yer alan kazanımların kapsadığı temel beceriler “Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi” esas alınarak ele alınmıştır. Millî Eğitim Bakanlığı ve Yükseköğretim Kurulu başta olmak üzere kamu kurum ve kuruluşları, işçi ve işveren sendikaları, meslek örgütleri ve ilgili sivil toplum kuruluşlarıyla iş birliği içerisinde, ulusal ve uluslararası uzmanlar ile akademisyenlerin katılımıyla hazırlanan Türkiye Yeterlilikler Çerçevesinin Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik, Bakanlar Kurulunun 2015/8213 sayılı Kararı'yla 19 Kasım 2015 tarihli ve 29537 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir (MEB, 2017: 5).

2017 TDÖP, öğrencilere kazandırılacak temel becerileri, Türkiye Yeterlilik Çerçevesine (TYÇ) dayandırmaktadır. “Türkiye Yeterlilikler Çerçevesinin amacı; tüm öğrenme ortamlarında kazanılmış ve kalite güvencesi sağlanmış yeterliliklerin tanımlandığı, sınıflandırıldığı, yeterlilikler arasında geçiş ilişkilerinin belirlendiği ve hayat boyu öğrenmenin desteklendiği bütünlük bir yapı sunmaktır” (TYÇ Yönetmeliği, Madde 3, 2015: 3).

“Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi (TYÇ), Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi (AYÇ) ile uyumlu olacak şekilde tasarlanan; ilk, orta ve yükseköğretim dâhil, meslekî, genel ve akademik eğitim ve öğretim programları ve diğer öğrenme yollarıyla kazanılan tüm yeterlilik esaslarını gösteren ulusal yeterlilikler çerçevesidir” (MEB, 2017: 5).

2017 TDÖP’te, öğrencilere kazandırılacak temel beceriler, TYÇ kapsamında bütünleşik bir yapı içinde sunulmaktadır. Buna göre programda yer alan temel beceriler, hayat boyu öğrenme kapsamında bireyin kazanması beklenen sekiz anahtar yetkinlik alanını kapsamaktadır. “Bunlar; *ana dilde iletişim, yabancı dillerde iletişim, matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler, dijital yetkinlik, öğrenmeyi öğrenme, sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler, inisiyatif alma ve girişimcilik, kültürel farkındalık ve ifade* şeklinde sıralanmıştır” (MEB, 2017: 5).

Yetkinlik alanları, 2017 yılında hazırlanan bütün ilk ve ortaöğretim programlarının temel beceriler kapsamında yer almaktadır. Bütün derslerin temel alacağı sekiz anahtar yetkinlik alanı bulunmaktadır. “Öğretim Programı’nda yer alması gereken temel beceriler, yukarıda bahsedilen anahtar yetkinlikler bağlamında ayrı bir başlık olarak değil, kazanımların içinde örtük bir şekilde ve ayrıca kazanımların altındaki açıklamalarla desteklenecek mahiyette verilmiştir” (MEB, 2017: 6).

TYÇ’nin kapsamında olan yetkinlikler, birbiriyle ilişkili, birbirini tamamlayan ve bireyin hayat boyu öğrenmesine katkıda bulunan temel becerilerdir. “Anahtar yetkinliklerin hepsi aynı öneme sahiptir çünkü her biri bilgi toplumunda başarılı bir yaşam için katkıda bulunabilmektedir. Bu yetkinliklerin pek çoğu birbiriyle uyumakta, birbirini kapsamakta ve birbirini destekleme esasına dayanmaktadır” (MEB, 2017: 5).

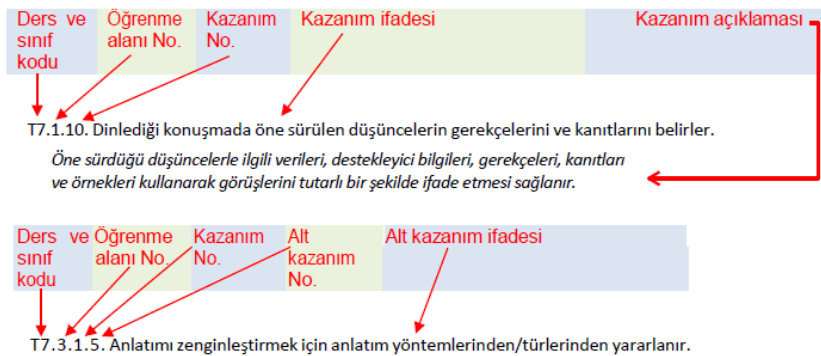
2017 TDÖP’ün, temel beceriler açısından şuna kadar hazırlanan Türkçe öğretim programlarına göre farklı bir yol izlediği görülmektedir. Türkçe dersinin temelini oluşturan ana dilde iletişim yetkinliğinin yanında, öğrencilere yabancı dillerde iletişim, matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler, dijital yetkinlik, öğrenmeyi öğrenme, sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler, inisiyatif alma ve girişimcilik, kültürel farkındalık gibi farklı yetkinlikleri kazandırmayı hedeflemektedir. “Kazanımlar, anahtar yetkinliklerin biri veya birkaçıyla birlikte mutlaka ilişkilidir. Bütün yetkinlikler Öğretim Programı’nda ele alınmış olup öğrencilerin gelişimleri, öğretmenlerin sınıf içinde yapacağı eğitim ve öğretim yöntem, strateji ve tekniklerinin çeşitlendirilmesiyle mümkün olabilecektir” (MEB, 2017: 6).

5. Programların 5-8. Sınıflarda Yapı Açısından Karşılaştırılması

2015 TDÖP’te, dinleme/izleme ve konuşma öğrenme alanları, ilk defa “sözlü iletişim” alanı içinde yer almış ve program “okuma” ve “yazma” alanlarıyla birlikte üç öğrenme alanı ile sınırlandırılmıştır. Dil bilgisi konuları bu üç alana serpiştirilmiştir.

2015 TDÖP’te, “öğrenme alanları (1) Sözlü İletişim, (2) Okuma, (3) Yazma olmak üzere üç ana başlık altında düzenlenmiştir” (MEB, 2015: 5).

2015 TDÖP’te kazanım numaralandırma aşağıda yer aldığı şekildedir (MEB, 2015: 5);

Turkish Studies

2017 TDÖP; giriş, öğretim programının uygulanması ve öğretim programının yapısı bölümlerinden oluşmaktadır.

2017 TDÖP'te, öğrenme alanlarının yapısı değiştirilmiştir. 2015 TDÖP'te, öğrenme alanı olarak yer alan sözlü iletişim alanı, 2017 TDÖP'te, tekrar dinleme/izleme ve konuşma alanları olarak değiştirilmiş ve yer alan kazanımlar her sınıf düzeyi için dört temel dil becerisi (Dinleme/İzleme, Konuşma, Okuma ve Yazma) altında gruplandırılmıştır. Bu yönüyle 2017 TDÖP, 2015 TDÖP'e göre farklılık gösterir. Bir de 2017 TDÖP'te, ders ve sınıf kodu ile öğrenme alanı numaralandırması arasına nokta işareti konulmuştur. Bunun haricinde kazanımların yapısında herhangi bir değişiklik olmamıştır.

6. Programların 5-8. Sınıflarda Öğrenme Alanları Açısından Karşılaştırılması

6.1. 2015 TDÖP'ün Öğrenme Alanları

2015 TDÖP'te, öğrenme alanı sözlü iletişim, okuma ve yazma bölümlerinden oluşmaktadır. Bu programda, dinleme/izleme ile konuşma alanları, "sözlü iletişim" alanı altında yer almaktadır. Dil bilgisi alanı sözlü iletişim, okuma ve yazma alanlarına serpiştirilmiştir.

2015 TDÖP'te sözlü iletişim alanı, "çeşitli görsel ve işitsel materyallerden yararlanma, düşüncelerini mantık akışı ve bütünlük içinde sunma, karşılaştırma yapma, sebep-sonuç ilişkisi kurma, sınıflandırma, değerlendirme, özetleme gibi anlamayı ve zihinsel becerileri geliştirici kazanımlardan" (MEB, 2015: 6) oluşmuştur. Aynı zamanda bu kazanımların işlenişinde "öğretmenin yönlendirme ve desteğiyle gerektiğinde tekrar dinleme, beyin fırtınası, 5N1K, empati kurma, hikâyeleştirme, bilmediği kelimeleri sorma, görsellerden yararlanma, not alma, sonucu tahmin etme gibi yöntem teknik ve stratejiler kullanılır" (MEB, 2015: 6).

Okuma öğrenme alanında, "metinlerin anlaşılması ve çözümlenmesi, anlamlandırılması, okunan metinlerin değerlendirilmesi ve okumanın bir alışkanlık hâline dönüştürülmesine yönelik çeşitli kazanımlara yer verilmiştir" (MEB, 2015: 6). Bu alandaki kazanımlar "anlama, akıcı okuma ve söz varlığı olmak üzere üç alt grupta yapılandırılmıştır" (MEB, 2015: 6).

Yazma öğrenme alanında ise "yazma kurallarını uygulama, planlı yazma, farklı türlerde metinler yazma, kendi yazdıklarını değerlendirme, kendini yazılı olarak ifade etme alışkanlığı kazanma, yazım ve noktalama kurallarını kavrama ve uygulama ile ilgili amaçlara yönelik kazanımlar yer almaktadır" (MEB, 2015: 7). Dil bilgisi alanı, diğer öğrenme alanlarının içerisinde serpiştirilerek yer almıştır.

Buna göre, 2015 TDÖP'te sözlü iletişim, okuma ve yazma öğrenme alanlarında, kazanımlarla beraber strateji, çeşitli yöntem ve tekniklerden bahsedilmiştir.

6.2. 2017 TDÖP'ün Öğrenme Alanları

2017 TDÖP'te, öğrenme alanlarına ait herhangi bir başlık bulunmamaktadır. Programda, Türkçe öğretimin temelini oluşturan öğrenme alanlarına ait herhangi bir açıklamanın bulunmaması, programın bu yönünün Türkçe öğretimine uygun olup olmaması açısından bir tartışma konusudur.

2017 TDÖP'te yer alan "Öğrenme ve Öğretme Yaklaşımı" başlığında, dört temel becerinin öğretimi ile ilgili bazı açıklama yer almaktadır. Buna göre, "dil öğrenimi doğrusal bir faaliyet olmadığından dört temel dil becerisinin kazandırılmasında tek bir öğrenme öğretme yaklaşımı benimsenmemeli, farklı öğretim yöntem ve teknikleri bir arada ve dengeli şekilde kullanılmalıdır" (MEB, 2017: 10) ifadesi öğrenme alanlarına yönelik bir açıklamadır.

2015 TDÖP'te, öğrenme alanlarıyla ilgili açıklamalar, yöntem ve teknikler, öğrenme alanlarının kazanımlarla ilişkisi ayrıntılı olarak açıklamaktadır. Ancak 2017'de hazırlanan program,

bu öğrenme alanlarıyla ilgili herhangi bir açıklama yer almamıştır. Bunun sebebi, programda, “genel amaçlar, öğrenme alanları, ölçme ve değerlendirme ve Türkçe öğretiminin yapısı” ile ilgili alanların yaklaşım temelli bir bakış açısıyla ele alınmış olmasından kaynaklı olabilir.

7. Programların 5-8. Sınıflarda Ders Kitabına Alınacak Metinlerin Nitelikleri Açısından Karşılaştırılması

“Öğrenciye kazandırılmak istenen hedef davranışlar, kazanımlar, ahlaki bilgiler, gelenek ve görenekler, dil bilgisi çalışmaları, anlam bilgisi, okuduğunu anlama ve anlatma becerileri, hayata dair her şey metinler aracılığıyla verilmektedir” (Şahin ve Bayramoğlu, 2016: 2102). Bu sebeple metin nitelikleri Türkçe dersinin amacına uygun hazırlanmalıdır.

2015 TDÖP’te, “Ders ve Öğretmen Kılavuz Kitabına Alınacak Metinlerin Nitelikleri” başlığı altında toplamda 10 maddeden oluşan metin nitelikleri yer almaktadır. 2017 TDÖP’te ise “Ders Kitaplarına Alınacak Metinlerin Nitelikleri” başlığı altında toplamda, 14 maddeden oluşmaktadır. Bu yönüyle, 2017 TDÖP, ders kitabına alınacak metin nitelikleri açısından daha kapsamlıdır.

2015 TDÖP ile 2017 TDÖP’te yer alan metin nitelikleri göz önünde bulundurularak, ders kitabına alınacak metinlerin ortak ve farklı nitelikleri tespit edilmiş, bu niteliklere, hangi programda yer verildiği tablo halinde gösterilmiştir.

Tablo 1. Metin Niteliklerinin Karşılaştırılması

Metin Nitelikleri ile İlgili Bilgiler	Programlar
1 Dersin amaç ve kazanımlarını gerçekleştirecek özelliklere sahip olmalı	2015
2 Öğrencilerin sınıf düzeylerine ve yaş seviyelerine uygun olmalı	2015
3 Öğrencilerin ruh dünyalarını olumsuz yönde etkileyecek nitelikte olmamalı	2015
4 Bir sınıf seviyesi için seçilen bir metin, başka bir sınıf için kullanılmamalı	2015, 2017
5 Dünya edebiyatından seçilen metinler, doğru ve nitelikli çevirilerden alınmalı	2015, 2017
6 Öğrencilerin duygu, düşünce ve hayal dünyalarını zenginleştirecek; bilgi, beceri, dil ve estetik zevk düzeylerini geliştirecek nitelikte olmalı	2015, 2017
7 Bir sınıfta aynı sanatçıdan, farklı türlerde olmak koşuluyla en fazla iki metin alınabilir.	2015, 2017
8 Roman, tiyatro, destan gibi türlerin tamamı kitaba alınmayacağı için bu eserlerin en uygun kısmı veya kısımları kazanımlar da dikkate alınarak seçilmelidir. Metnin başında eserin seçilen bölümüne kadarki kısa özeti verilmeli, seçilen metnin eserin hangi bölümünden alındığına dair kısa bir açıklama yapılmalıdır.	2015, 2017
9 Metinde geçen, yazarın ve dönemin özellikli söyleyişinde, imlasında değişiklik yapılmamalı; açıklama gereken yerlerde parantez içi ifadeler veya dipnotlar kullanılmalı	2015, 2017
10 Alanda yaygın olarak kabul görmüş yazar ve eserlerden edebî değer taşıyan metinler alınmalıdır. Seçilen metinler ikincil aktarımlar yerine yazarının eserinden alınmalı	2015, 2017
11 Ders kitabında temaları destekler nitelikte edebî ve estetik değer taşıyan serbest okuma metinlerine yer verilmeli	2017
12 Metinlerdeki eğitsel yönden uygun olmayan ifadeler (argo ve küfür, olumsuz örnek oluşturabilecek davranışlar, cinsellik, şiddet vb. içeren unsurlar) metnin bütünlüğünü bozmamak kaydıyla çıkarılmalı	2017
13 Ders kitabında gazete haberi, reklam, dilekçe, tutanak, öz geçmiş, ağ günlüğü (blog), sosyal medya uygulamalarında yer alan yazı türlerinde ders kitabının yazarı/yazarları tarafından üretilen metinler de kullanılabilir. Bu türler 3 ve 5. maddelerdeki açıklamalar kapsamında değerlendirilmez.	2017

Turkish Studies

14	Metinlerde tema ve kazanımlara uygun olarak metnin bütünlüğü ve tutarlılığı korunmak kaydıyla bazı bölümler çıkarılarak kısaltmaya gidilebilir. Çıkarılan bölümler parantez içinde üç nokta ile gösterilmelidir	2017
15	Çeşitli metinler içinde yer alan kimi bağımsız ve kendi iç bütünlüğüne sahip anı, fıkra, anekdot vb. bölümler metin olarak seçilebilir.	2017
16	Yazar ve şairlerin biyografilerinde yalnızca edebî yönleri ön plana çıkarılmalıdır	2017

Yukarıdaki tabloda okuma metin nitelikleri 2015 TDÖP ile 2017 TDÖP'ten harmanlanarak alınmıştır. Buna göre;

2015 Programı'nda yer alan metin niteliklerinden 10 maddeden 7 madde, 2017 Programı'nda yer alan metin nitelikleriyle ortak; 3 madde farklıdır. 2017 Programı'nda, yer alan metin niteliklerinden 6 madde, 2015 Programı'nda yer alan metin niteliklerinden farklıdır.

8. Programların 5-8. Sınıflarda Metin Türleri ve Sınıf Düzeyleri Açısından Karşılaştırılması

8.1. 2015 TDÖP'te Metin Türlerinin Dağılımı

2015 TDÖP'te metin türleri; hikâye edici, bilgi verici ve şiir adı altında üç bölüme ayrılmıştır. Bu bölümler de kendi içinde türlere ayrılmıştır. Buna göre;

Tablo 2. 2015 TDÖP'te Yer Alan Metin Türlerinin Sınıf Düzeylerine Dağılımı

Metin Türleri	Sınıf Seviyeleri
Hikâye edici	5-8. Sınıflar (Tüm Sınıflar) Hikâye, masal, fabl, anı, destan, efsane, roman, tiyatro
Bilgi verici	Kronolojik sıralamaya, tanımlamaya/betimlemeye, karşılaştırmaya, sebep-sonuca ve problem çözmeye dayalı metin yapılarından ve gezi yazısı, deneme, eleştiri, söyleşi, köşe yazısı, makale, biyografi, otobiyografi, mülakat
Şiir	Her sınıf düzeyine uygun şiir

Yukarıdaki tabloya göre, 5-8. sınıflar düzeyinde hikâye edici metinler kapsamında; hikâye, masal, fabl, anı, destan, efsane, roman, tiyatro türlerinden; bilgi verici metinler kapsamında; kronolojik sıralamaya, tanımlamaya/betimlemeye, karşılaştırmaya, sebep-sonuca ve problem çözmeye dayalı metin yapılarından ve gezi yazısı, deneme, eleştiri, söyleşi, köşe yazısı, makale, biyografi, otobiyografi, mülakat vb. türlerden örneklere olabildiğince yer verilecektir. Bütün sınıflarda düzeye uygun şiirlere yer verilecektir. (MEB, 2015: 10)

Tablo 3. 2015 TDÖP'te Sınıf Düzeylerine Göre Ders Kitaplarında Yer Alacak Okuma ve Dinleme Metinlerinin Türleri ve Dağılımı

Metin Türleri	5-6.Sınıflar		7-8.Sınıflar	
	Dinleme/İzleme	Okuma	Dinleme/İzleme	Okuma
Hikâye edici	8	14	8	14
Bilgi verici	4	14	4	14
Şiir	4	8	4	8
Toplam metin sayısı	16	36	16	36

Yukarıdaki tabloda toplamda 5-8. sınıflarda 16 dinleme/izleme metni, 36 okuma metni yer almaktadır. Dinleme/izleme alanında hikâye edici metinler 8; bilgi verici metinler 4; şiir metinleri

ise 4 metindir. Okuma alanında hikâye edici metinler 14; bilgi verici metinler 14; şiir metinleri 8 metindir. “Tabloda belirtilen metin sayıları içinde kalmak kaydıyla hangi temada hangi metin türlerinin yer alacağı yazarın tercihine bağlıdır” (MEB, 2015: 10). Bu yönüyle temalarda yer alması öngörülen metin türlerinin seçiminde bir esneklik bulunmaktadır.

8.2. 2017 TDÖP’te Metin Türlerinin Dağılımı

2017 TDÖP’te yer alan metin türlerinin sınıf seviyelerine göre dağılımı, 2015 TDÖP’te olduğu gibi bilgilendirici, hikâye edici, şiir olmak üzere 3 ana biçim altında toplanmıştır.

2017 TDÖP’te, metin türlerinin sınıf düzeylerine dağılımı, 2015 TDÖP’e göre bazı farklılıklar göstermektedir. Örneğin 5. sınıftan 8. sınıfa kadar olan kısımda, sınıf düzeylerine göre metin türleri belirlenmiştir. Ancak 2015 TDÖP’te, 5-8. sınıfların tamamı için aynı metin türleri belirlenmiştir. Buna göre, 2017 TDÖP’te yer alan sınıf düzeylerine göre metin türleri, aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 4. 2017 TDÖP’te Yer Alan Metin Türlerinin Sınıflar Düzeylerine Dağılımı

Metin Türleri	Bütün Sınıflar İçin Ortak	Her Sınıf İçin Farklı		
	5- 8. Sınıflar	5. Sınıf	6. Sınıf	7- 8. Sınıf
Bilgilendirici	Anı, Efemera ve Broşür, e-posta, Haber Metni, Reklam, Kılavuzlar, Makale / Fıkra / Söyleşi /Deneme, Mektup, Özlü Sözler (vecize, atasözü, deyim, aforizma, duvar yazıları, motto, döviz vb.), Sosyal Medya Mesajları		Blog	Biyografiler, Otobiyografiler, Blog, Dilekçe
Hikâye edici	Çizgi Roman, Fabl, Hikâye, Karikatür, Masal / Efsane / Destan, Mizahi Fıkra, Roman, Tiyatro			
Şiir	Şarkı / Türkü, Şiir,			

Yukardaki tabloya göre, 2017 TDÖP’te yer alan sınıf düzeylerine göre metin türlerinin dağılımı bilgilendirici, hikâye edici ve şiir olmak üzere üç ana biçim altında toplanmıştır. Bu dağılım, 2015 TDÖP’e göre, bazı farklılıklar göstermektedir. Örneğin, 2015 TDÖP’te yer almayan “Efemera ve Broşür, Haber Metni, Özlü Sözler, Sosyal Medya Mesajları, Blog, Çizgi Roman, Mizahi Fıkra” gibi türler 2017 TDÖP’te yer almaktadır. Bir de 2017 TDÖP’te, 6. sınıf için “Blog” 7 ve 8. sınıflar için “Biyografiler, Otobiyografiler, Blog, Dilekçe” gibi her sınıf için farklı metin türleri yer almaktadır.

2017 TDÖP’te, sınıf düzeylerine göre ders kitaplarında yer alacak okuma ve dinleme/izleme metinlerinin dağılımında, tüm sınıf düzeylerinde 8 tema ve her temada 4 metin kullanılacaktır. Bu metinlerin 3’ü okuma 1’i dinleme/izleme metnidir. Böylece kitap bütününde toplamda 32 okuma ve dinleme/izleme metni kullanılacaktır. Her sınıf düzeyinde temalara uygun ve eşit dağılım olması kaydıyla 8 serbest okuma metnine yer verilmelidir. Bu metinlerle beraber ders kitabında toplamda 40 metin yer alacaktır. Metin türleri 3 ana biçim altında toplanmıştır: Bilgilendirici, hikâye edici, şiir. Belirtilen metin sayıları içinde kalmak kaydıyla hangi temada, hangi metin türlerinin yer alacağı ders kitabı yazarının/yazarlarının tercihine bağlıdır. Metin türlerinin dengeli dağılıp dağılmadığı metin biçimlerine göre belirlenecektir (MEB, 2017: 19-20).

2017 TDÖP’te, sınıf düzeylerine göre ders kitaplarında yer alacak okuma ve dinleme/izleme metinlerinin dağılımında, 2015’te hazırlanan program gibi hangi temada, hangi metin türlerinin yer alacağı ders kitabı yazarının/yazarlarının tercihine bırakıldığı için esnek bir yapı vardır.

2017 TDÖP’te, her sınıf düzeyinde, temalara uygun ve eşit dağılım olması kaydıyla 8 serbest okuma metnine yer verilmiştir. Ancak 2015 TDÖP’te, serbest okuma metni ifadesi yer almamıştır.

9. Programların 5-8. Sınıflarda Temalar ve Sınıf Düzeyi Açısından Karşılaştırılması

2015 TDÖP ile 2017 TDÖP’te, tematik yaklaşım esas alınmıştır. Programlarda her sınıf seviyesine uygun zorunlu/seçmeli temalar yer almıştır.

Tablo 5. 2015 TDÖP’te Sınıf Düzeylerine Göre Temaların Dağılımı

Temalar	Zorunlu Olduğu Sınıflar
Biz ve Değerlerimiz	5-8.sınıflar (Tüm sınıflar)
Dünya ve Çevre	5-8.sınıflar (Tüm sınıflar)
Millî Kültürümüz	5-8.sınıflar (Tüm sınıflar)
Millî Mücadele ve Atatürk	5-8.sınıflar (Tüm sınıflar)
Vatandaşlık Bilinci	5-8.sınıflar (Tüm sınıflar)
Sağlık, Spor ve Oyun	5-8.sınıflar (Tüm sınıflar)
Sanat ve Toplum	5-8.sınıflar (Tüm sınıflar)
Bilim ve Teknoloji	5-8.sınıflar (Tüm sınıflar)
Toplam: 8	

2015 TDÖP’te, 5-8. sınıflarda okutulmak üzere toplam 8 ana zorunlu tema yer almıştır. Programda her temayla ilgili konu örnekleri yer almaktadır. 2015 Programı, seçmeli temalara yer vermediğinden dolayı programın tema seçiminde esnek olduğu söylenemez.

Tablo 6. 2017 TDÖP’te Temaların Sınıf Düzeyine Göre Dağılımı

Temalar	Zorunlu/ Seçmeli
Erdemler	5-8.sınıflar (Zorunlu)
Millî Kültürümüz	5-8.sınıflar (Zorunlu)
Millî Mücadele ve Atatürk	5-8.sınıflar (Zorunlu)
Birey ve Toplum	5-8.sınıflar (Seçmeli)
Okuma Kültürü	5-8.sınıflar (Seçmeli)
İletişim	5-8.sınıflar (Seçmeli)
Hak ve Özgürlükler	5-8.sınıflar (Seçmeli)
Kişisel Gelişim	5-8.sınıflar (Seçmeli)
Bilim ve Teknoloji	5-8.sınıflar (Seçmeli)
Sağlık ve Spor	5-8.sınıflar (Seçmeli)
Zaman ve Mekân	5-8.sınıflar (Seçmeli)
Duygular	5-8.sınıflar (Seçmeli)
Doğa ve Evren	5-8.sınıflar (Seçmeli)
Sanat	5-8.sınıflar (Seçmeli)
Vatandaşlık	5-8.sınıflar (Seçmeli)
Çocuk Dünyası	5-8.sınıflar (Seçmeli)
Toplam: 16	

2017 TDÖP’te, 3 zorunlu; 13 seçmeli olmak üzere toplamda, 16 tema bulunmaktadır. Bir önceki program olan 2015 TDÖP’te ise sadece 8 zorunlu tema bulunmaktadır.

2017 TDÖP’ün uygulanması sürecinde, her sınıf düzeyinde 8 tema işlenmesi öngörülmüştür. Bu temalardan; “Erdemler”, “Millî Kültürümüz”, “Millî Mücadele ve Atatürk” temalarının her sınıf

düzeyinde işlenmesi zorunludur. Zorunlu temalar dışında verilen diğer temalar seçmeli olup kitap yazarlarınca belirlenecektir (MEB, 2017: 18). Bu doğrultuda, 2017 TDÖP, zorunlu temalarla birlikte seçmeli temalara yer vermesi açısından 2015 TDÖP'e göre daha esnekler.

10. Programların 5-8. Sınıflarda Ölçme ve Değerlendirme Açısından Karşılaştırılması

10.1. 2015 TDÖP'te Ölçme ve Değerlendirme

2015 TDÖP'te ölçme ve değerlendirme, öğrenme sürecinin başında, öğrenme süreci içinde ve öğrenme süreci sonunda olarak üç aşamadan oluşur. 2015'te hazırlanan programa göre, öğrenme sürecinin başlangıcında öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerinin belirlenmesi, süreç içinde öğrenme ve gelişiminin izlenmesi ile öğrenme sürecinin sonucunda kazanımların gerçekleşme düzeylerinin belirlenmesi birbirini destekleyen ve tamamlayan ölçme ve değerlendirme etkinlikleri olarak ele alınmalıdır (MEB, 2015: 13).

2015 TDÖP'te, yapılandırmacı ölçme ve değerlendirme yaklaşımı esas alınmıştır. "İlk ve ortaöğretim programlarında yeniden yapılandırılmayla kökten değişikliğe gidilmiş, programın temel felsefesinden ders kitaplarına, ölçme araçlarına kadar yenilikler yapılmıştır. Öğrencinin temel becerilerinin geliştirilmesinin hedeflendiği programın yapılandırmacı öğrenme felsefesine göre tasarlandığı ifade edilmektedir" (Karadüz, 2009: 194).

2015 TDÖP'te, ölçme ve değerlendirmenin nasıl yapılacağına ait süreçler yer alırken, neyle yapılacağına ait ölçme araçları bulunmamaktadır. Programda sözlü iletişim, okuma ve yazma alanlarının kazanımlarına yönelik ölçme ve değerlendirme süreçlerinden bahsedilmektedir. Bir de programda, öz ve akran değerlendirmenin öneminden bahsedilmektedir. "Öz değerlendirme ve akran değerlendirme etkinlikleri, tüm öğrenme alanlarında kullanılabilir olmakla birlikte özellikle yazma öğrenme alanında yazma becerilerinin geliştirilmesinin ayrılmaz bir parçası olarak kullanılmalıdır" (MEB, 2015: 15).

2015 TDÖP'te, ortaokul düzeyinde sözlü iletişim, okuma ve yazma öğrenme alanlarının her biri için ayrı ayrı ölçme ve değerlendirme sürecinden bahsedilmiş ve becerilerin ne düzeyde kazanıldığını belirlemeye yönelik uygulamalardan bahsedilmiştir. Aynı zamanda, öğrenme sürecinin sonunda yapılacak ölçme ve değerlendirmenin önemi vurgulanmıştır.

10.2. 2017 TDÖP'te Ölçme ve Değerlendirme

2017 TDÖP'te, ölçme ve değerlendirme, önceki programa göre bazı benzerlik ve farklılıklar gösteren bir yapıya sahiptir. Öğretim programının giriş bölümünde, "Öğretim Programında Ölçme ve Değerlendirme Yaklaşımı" ve Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın Uygulanması bölümünde, "Ölçme ve Değerlendirme Yaklaşımı" başlıklarıyla birlikte ölçme ve değerlendirme yaklaşımı, iki ayaktadır. Birinci bölümde, genel bir bakış açısıyla öğretim programında, ölçme ve değerlendirme aşamalarından, araçlarından ve ölçme ve değerlendirme sürecinin nasıl olması gerektiğinden bahsedilir. İkinci bölümde ise, ölçme ve değerlendirme yaklaşımının sınıflar düzeyinde, hangi anlayışın benimsenmesi ve hangi ölçme araçlarının kullanılacağına dair bilgiler yer almaktadır. Bu iki bölüm, "2017 TDÖP'te, Ölçme ve Değerlendirme" başlığı altında birlikte değerlendirilecektir. Bu doğrultuda, 2017 TDÖP'ün ölçme ve değerlendirmede benimsediği yaklaşım şöyledir: "Öğretim programında öğrencilerin süreç içerisinde izlenmesi, yönlendirilmesi, öğrenme güçlüklerinin belirlenerek giderilmesi, öğrencilerde anlamlı ve kalıcı öğrenmenin desteklenmesi amacıyla sürekli geri bildirim sağlanmasına yönelik bir ölçme değerlendirme anlayışı benimsenmiştir" (MEB, 2017: 7).

“Eğitim öğretim sürecinde ölçme ve değerlendirme faaliyetleri; tanıma, izleme ve sonuç odaklı olmak üzere üç farklı şekilde yapılabilmektedir” (MEB, 2017: 7). Bu yönüyle 2015'te hazırlanan programla benzerlikler göstermektedir.

2017 TDÖP'te, ölçme ve değerlendirme faaliyetlerinden tanıma amaçlı değerlendirme, “öğrencilerin üst düzey düşünme becerileri, kazanımlar ve değerler açısından ön öğrenmelere ilişkin düzeylerini belirleme” (MEB, 2017: 7) sürecidir. İzleme amaçlı değerlendirme, “asıl amacı öğrencilere not vermek olmayan, dönemin başından sonuna kadar öğretimi geliştirmek, öğrencilerin öğrenme eksikliklerini belirlemek, ilgi ve yeteneklerini ortaya çıkarmak amacıyla süreç odaklı” (MEB, 2017: 7) gelişen değerlendirmedir. Son olarak sonuç odaklı değerlendirme ise, “öğrenme öğretme süreci sonunda, öğrenmenin ne düzeyde gerçekleştiği tespit edilmek ve öğrencilerin başarı düzeyleri belirlenmek” (MEB, 2017: 7) için yapılan değerlendirmedir.

2017 TDÖP'te, ölçme ve değerlendirme süreçlerinde, ayrıntılı bir şekilde ölçme araçlarına yer verilmiştir. Bu yönüyle 2015 TDÖP'ten farklıdır. Buna göre, 2017 TDÖP'te yer alan ölçme araçları şöyledir:

- *Tanıma amaçlı değerlendirmede ölçme araçları:* Hazır bulunuşluk testleri, gözlem, görüşme formları, yetenek testleri vb.
- *İzleme/biçimlendirme amaçlı değerlendirmede ölçme araçları:* İzleme/ünite testleri, uygulama etkinlikleri, otantik görevler, dereceli puanlama anahtarı, açık uçlu sorular, yapılandırılmış grid, tanılayıcı dallanmış ağaç, kelime ilişkilendirme, öz ve akran değerlendirme, grup değerlendirme, projeler, gözlem formları vb.
- *Sonuç (Ürün) odaklı değerlendirmede ise ölçme araçları:* Dönem sonu sınavları, uygulama sınavları, gözlem, görüşme formları, projeler vb. olarak öğretim programında yer almaktadır.

2017 TDÖP, değerlendirme sürecinde, öğretmenler kadar öğrencilerin de aktif katılımının olması gerektiğini vurgular. Öğrencilerin öğrenme süreci boyunca kendini, akranlarını değerlendirmesi önem arz eder. “Değerlendirme çalışmalarında önemli bir husus, kazanımlara öğretmenin yanı sıra öğrencilerin kendi kendilerine yapacakları değerlendirmelerle (...) hem öğrencilerin öz güvenlerini, öz denetimlerini geliştirecek hem de onlara öğrenmeyi öğrenmenin yollarını açacaktır” (MEB, 2017: 8). 2017 TDÖP'te, öz değerlendirme, akran ve grup değerlendirmelerinin başarılı olabilmesi için üç aşamadan bahsedilir. İlk aşama sözel; ikinci aşama yazılı olarak kendi öğrenme sürecine, performansına, ürününe yönelik değerlendirme; üçüncü aşama ise dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formları, dereceleme ölçekleri gibi çeşitli araçlar kullanılarak puanlamalar yapılabilen değerlendirmedir. 2017 TDÖP'te, öğrencinin kendi ürününe, akranının ürününe ve grup olarak yaptıkları çalışmalara ilişkin bu değerlendirme aşamalarını yapması istenir.

2017 TDÖP'te, Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın Uygulanması bölümünde, “Ölçme ve Değerlendirme Yaklaşımı” başlığıyla ölçme ve değerlendirme yaklaşımının sınıflar düzeyinde hangi anlayışın benimsenmesi ve hangi ölçme araçlarının kullanılacağına dair bilgiler yer almaktadır.

2017 TDÖP'te, ölçme ve değerlendirmede, sınıf düzeyinde benimsenen yaklaşımdan ve öğrenme sürecinde kullanılacak ölçme araçlarından bahsedilir. Buna göre. “4-8. sınıflarda sürecin yanı sıra sonuç odaklı ölçme ve değerlendirme yaklaşımı benimsenmelidir. Bu sınıf düzeylerinde bilişsel becerilerin ölçülmesinde yazılı sınavlardan yararlanır. (...) Dil becerilerinin ayrı ayrı veya bütüncül bir şekilde değerlendirilebilmesi için eğitim öğretim yılı sürecinde öğrenci ürün dosyaları ile elektronik portfolyolardan da yararlanılabilir” (MEB, 2017: 11-12). Bu doğrultuda programda, bilişsel ve daha üst düzey becerileri ölçme ve değerlendirmenin öneminden bahsedilir.

2017 TDÖP ile 2015 TDÖP'te, ortaokullarda benimsenen ölçme ve değerlendirme yaklaşımında bazı benzerlikler vardır. İkisinde de ortaokul sürecindeki ölçme ve değerlendirmede, hem süreç hem de sonuç odaklı bir anlayış benimsenir.

11. Programların 5-8. Sınıflarda Kazanım Sayıları Açısından Karşılaştırılması

Tablo 7. 2015 TDÖP'te Sınıf Düzeylerine Göre Kazanım Sayıları

Öğrenme Alanları	Sınıf Düzeyi			
	5.Sınıf	6.Sınıf	7.Sınıf	8.Sınıf
Sözlü İletişim	17	18	16	16
Okuma	23	27	28	31
Yazma	29	29	29	30
Toplam	69	74	73	77

Yukarıdaki tabloda, sözlü iletişim, okuma ve yazma öğrenme alanlarında toplamda 5. sınıf düzeyinde 69, 6. sınıf düzeyinde 74, 7. sınıf düzeyinde 73, 8. sınıf düzeyinde 77 kazanım yer almıştır.

2015 TDÖP'te kazanım sayıları, 2006 TDÖP'e göre azalmıştır. Kazanım sayılarının azalması, programın etkinlik ve kazanım temelli olmadığını gösterir. Bunun sebebi, programın kazanımdan daha fazla strateji, yöntem ve tekniğe yer vermesiyle açıklanabilir. Aynı zamanda, 2006 Programı'nda yer alan kazanımlardan bazıları, 2015 Programı'nda alt kazanım olarak verilmiştir. Bu da 2015 Programı'nda, kazanım sayılarının azalmasına neden olmuştur.

Tablo 8. 2017 TDÖP'te Sınıf Düzeylerine Göre Kazanım Sayıları

Öğrenme Alanları	Sınıf Düzeyi			
	5.Sınıf	6.Sınıf	7.Sınıf	8.Sınıf
Dinleme/İzleme	12	12	14	14
Konuşma	7	7	7	7
Okuma	34	35	38	35
Yazma	16	14	17	20
Toplam	69	68	74	74

Yukarıdaki tabloda, dinleme/izleme, konuşma, okuma ve yazma öğrenme alanlarında toplamda 5. sınıf düzeyinde 69, 6. sınıf düzeyinde 68, 7. sınıf düzeyinde 74, 8. sınıf düzeyinde 74 kazanım yer almıştır.

2017 TDÖP'teki kazanımların sayılarıyla 2015 TDÖP'teki kazanımların sayıları birbirine yakındır. Ancak, 2015'te hazırlanan programda yer alan sözlü iletişim alanı; 2017'de hazırlanan programda, dinleme/izleme ve konuşma alanlarına ayrılması sebebiyle az da olsa bu alanların kazanım sayılarında değişiklik olmuştur. Aynı zamanda, 2017'de hazırlanan programda, 2015'te hazırlanan programa göre, okuma alanı kazanım sayıları artmış; yazma alanı kazanım sayıları azalmıştır.

12. 2017 TDÖP'te Yer Alan Yeni Alanlar

2017 TDÖP'te, "öğretim programında değerler eğitimi ve öğretim programında rehberlik" adında 2015 Türkçe Dersi Öğretimi Programı'nda bulunmayan yeni alanlar yer almaktadır. Yenilenen programda, değerler eğitiminden ve rehberliğin eğitim ve öğretim sürecindeki yerinden bahsedilir.

12.1. 2017 TDÖP'te Değerler Eğitimi

"Değerler; genelde inanılan, arzu edilen davranışlar için bir ölçek olarak kullanılan olgulardır" (Doğan ve Gülüşen, 2011: 76). "Eğitim, yalnızca akılcı bilginin ve teknik becerinin

geliştirildiği bir alan değil, aynı zamanda kültürel değerlerin, ahlaki tutum ve davranışların aktarıldığı bir araç olarak da karşımıza çıkmaktadır” (Cihan, 2014: 431). Değerler eğitimi, toplumdaki bireylerin inanılan, arzu edilen davranışları ve ortak duyguları kazandırma yolu olarak ifade edilebilir. “Türkçe dersi; doğru ve güzel okumayı/yazmayı, etkili dinlemeyi, dil bilgisi kurallarını uygulatmayı ya da etkili konuşmayı amaçlamanın yanında; bireyin millî, ahlâki, sosyal ve evrensel değerlere sahip olmasını da amaçlar” (Doğan ve Gülüşen, 2011: 76).

2017 yılından önce hazırlanan Türkçe öğretim programlarında değerler eğitimi ve değerlerin nasıl verilmesi gerektiği ile ilgili herhangi bir açıklamaya yer verilmemiştir. 2017 TDÖP’te, bu anlamda doğrudan değerler eğitimi adında bir alana yer verilmiş ve sınıf düzeyine göre temalar ve konu örnekleri başlığı altında belli değerlerin verilmesi öngörülmüştür.

Türkçe öğretimi, öğrencilere iyi bir insan ve iyi bir vatandaş olmalarını sağlayacak bilgi, beceri, tutum, davranış ve alışkanlıkları kazandırmayı amaçlayan ve değerlerle şekillenmiş bir eğitim anlayışını benimsemektedir. Bu bağlamda okullardaki değer eğitiminin amaçlarından biri öğrencilerin sağlıklı, tutarlı ve dengeli bir kişilik geliştirmelerini sağlamaktır. (MEB, 2017: 7)

Öğrencilerin milli, manevi ve evrensel değerleri benimsemesi ve içselleştirmesi için öğrencilerde, bazı değerlerin davranışa dönüştürmesi gerekir. Bunun için öğretim programlarında, derslerin doğasına uygun olarak kazanımlar içinde yer alan değer ifadeleri, öğrencilere hissettirilerek ve yaşantısal hâle getirilerek örtük bir biçimde kazandırılmaya çalışılmalıdır. (MEB, 2017: 7) Bu doğrultuda 2017 TDÖP’te, öğrencilerin bilgi, beceri ve tutumları; değerlerle birlikte davranış ve alışkanlığa dönüştürülmesi amaçlanmaktadır.

12.2. 2017 TDÖP’te Rehberlik

2017 TDÖP’te değerler eğitimi gibi diğer programlarda yer almayan öğretimde rehberlik konusuna yer verilmiştir. Programda, bireylerin gelişim ve ihtiyaçları göz önünde tutularak, Türkçe eğitiminde rehberliğin öneminden bahsedilmiştir. Bu bağlamda, “kişide var olan gizil güçlerin, yeteneklerin, kapasitenin ortaya konması, kullanılması ve geliştirilmesi amacıyla bireyin kendini gerçekleştirme yardımı etmek” (MEB, 2017: 9) için öğretim programlarında rehberlik çalışmalarının yürütülmesi gerekir. Yeni hazırlanan program, öğrencilerin her türlü rehberlik çalışmalarının “çocukların gelişim özelliklerine uygun, akademik başarılarını destekleyici ve eğitim amaçlarıyla uyumlu biçimde” (MEB, 2017: 9) hazırlanmasını ve yürütülmesini benimsemektedir.

2017 Programı’nda, “ortaokulda kişisel ve sosyal rehberlik alanında, öğrencinin kişilik bütünlüğünü kazanması, yetişkinler dünyasına hazırlanması, yaşam felsefesini oluşturması, kendine güvenen, sosyal ilişkilerde başarılı, iletişim kurabilen, zamanı verimli kullanabilen, iş birliği yapabilen ve empati kurabilen güçlü bir birey olarak yaşadığı ortama, değişikliklere aktif uyum sağlaması amaçlanır” (MEB, 2017: 9).

2017 Programı’nda, ortaokuldaki öğrencilerin “iş ve çalışma yaşamına ilişkin gerçekçi değerlendirmeler yapması, kendine uygun seçenekleri tanıması ve ilgi alanlarının farkına varması” (MEB, 2017: 9)’ları konusunda yeni bir rehberlik anlayışı benimsenir. Aynı zamanda, 2017 Programı’nın rehberlik anlayışında, öğrencinin kişisel, sosyal ve mesleki alanlarda; kendini tanıyan, benlik saygısı, öz yönetim, öz denetim, problem çözme, karar verme gibi yeterliliğe sahip, kendine uygun seçenekleri bilen ve ilgi alanlarının farkına varan bireyler yetiştirmek amaçlanır.

Sonuç

Türkçe dersi öğretim programı, 1924’ten itibaren çeşitli şekillerde eğitim müfredatına girmiş ve programlar zamanla değişerek ya da yeniden yapılandırılarak eğitim bünyesinde yer almıştır. Bu programlar; ders, çalışma ve öğretmen kılavuz kitaplarına yön vererek Türkçeyi doğru, bilinçli

kullanan, çeşitli beceriler kazanmış, milli ve manevi değerlere hâkim bireylerin yetişmesine vesile olmuştur.

2015 TDÖP ile 2017 TDÖP'ün temel felsefesi farklı bir yapıya sahiptir. Her iki program yapılandırmacı eğitim anlayışını benimsemesine rağmen 2017 Programı, hayata dönük, yenilikçi düşünme becerisi, inovatif düşünce, estetik duyarlılık anlayışı ve tarih bilinci gibi konularla farklı yol izlemiştir.

Her iki programın temel aldığı yaklaşımda, ortak ve farklı yönler bulunmaktadır. Her iki programda, temel ve zihinsel beceriler ön plana çıkarılmış, okuma ve yazma gibi alanların kazanımları öğrencilerin seviyesine göre derinlik içinde yapılandırılmış, tematik yaklaşım benimsenmiştir. 2017 TDÖP'te, "Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı (BEP)" ile ilgili açıklamalara yer verilmiştir. Bu yönüyle 2017 TDÖP, hem 2015 TDÖP'ten hem de daha önceki programlardan farklılaşır.

2015 TDÖP ile 2017 TDÖP'te, bireyin hangi amaçlar doğrultusunda yetiştirilmesi gerektiği ile ilgili genel amaç maddeleri yer alır. Bu genel amaç maddelerinin çoğunluğu, iki programda da ortaktır.

2015 TDÖP'te, temel becerilerle ilgili herhangi bir başlığa yer verilmemiştir. Sadece "Programın Temel Yaklaşımı" bölümünde, öğrencilerin temel ve zihinsel becerileriyle ilgili kısa açıklamalar yapılmıştır. Ancak 2017 TDÖP'te temel becerilerle ilgili 2015 TDÖP'e göre çok farklı bir yol izlemiş ve öğrenciler kazandırılacak temel beceriler, kapsamlı olarak ele alınmıştır. Bu doğrultuda, 2017 TDÖP'te yer alan kazanımların kapsadığı temel beceriler "Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi" esas alınarak ele hazırlanmıştır. Buna göre, programda yer alan temel beceriler, hayat boyu öğrenme kapsamında, bireyin kazanması beklenen sekiz anahtar yetkinlik alanını kapsamaktadır. Bunlar; *ana dilde iletişim, yabancı dillerde iletişim, matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler, dijital yetkinlik, öğrenmeyi öğrenme, sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler, inisiyatif alma ve girişimcilik, kültürel farkındalık ve ifade* şeklinde sıralanmıştır.

2015 TDÖP'te, öğrenme alanları sözlü iletişim, okuma ve yazma alanlarıyla birlikte üç öğrenme alanı ile sınırlandırılmıştır. Dil bilgisi konuları bu üç alana serpiştirilmiştir. Ancak 2017 TDÖP'te, öğrenme alanlarının yapısı değişmiştir. 2015 TDÖP'te yer alan sözlü iletişim alanı, 2017 TDÖP'te, dinleme/izleme ve konuşma alanlarına ayrılmıştır. Diğer okuma ve yazma alanlarıyla birlikte dört temel öğrenme alanı yer almaktadır. Bu yönüyle 2017 TDÖP'te, 2006 Programı'nda olduğu gibi öğrenme alanları dört temel alanla sınırlanmıştır.

2015 TDÖP'te sözlü iletişim, okuma ve yazma öğrenme alanları ayrı başlık altında yer almış ve bu öğrenme alanlarının kazanımlarla ilişkisinden ve öğrenme alanlarının uygulanmasında çeşitli strateji, yöntem ve tekniklerden bahsedilmiştir. Ancak 2017 TDÖP'te, öğrenme alanlarına ait herhangi bir başlık bulunmamıştır. Programda, Türkçe öğretimin temelini oluşturan öğrenme alanlarına ait herhangi bir açıklamaya yer verilmemiştir.

Ders kitabına alınacak metinlerin nitelikleri açısından 2017 TDÖP, 2015 TDÖP'e göre daha kapsamlıdır. 2015 TDÖP'te "Ders ve Öğretmen Kılavuz Kitabına Alınacak Metinlerin Nitelikleri" başlığı altında toplamda 10 maddeden oluşan metin nitelikleri yer almaktadır. 2017 TDÖP'te ise "Ders Kitaplarına Alınacak Metinlerin Nitelikleri" başlığı altında toplamda, 14 maddeden oluşmaktadır. İki programda da metin türlerinin dağılımı bilgilendirici, hikâye edici ve şiir olmak üzere üç ana biçim altında toplanmıştır. 2015 Programı'nda, her sınıf seviyesi için 8 zorunlu tema bulunmaktadır. 2017 Programı'nda, 3 zorunlu; 13 seçmeli olmak üzere toplamda, 16 tema bulunmaktadır. Bu yönüyle 2017 Programı, 2015 Programı'na göre daha esnekler. Her iki programda, sınıf düzeylerine göre ders kitaplarında yer alacak okuma ve dinleme/izleme metinlerinin

dağılımında, tüm sınıf düzeylerinde 8 tema ve her temada 4 metin kullanılması öngörülmüştür. Aynı zamanda 2017 Programı'nda, her sınıf düzeyinde temalara uygun ve eşit dağılım olması kaydıyla 8 serbest okuma metnine yer verilmesi öngörülmüştür.

Programların ölçme ve değerlendirme anlayışı yapılandırmacı yaklaşıma uygun hazırlanmıştır. Her iki programda ölçme ve değerlendirme, öğrenme sürecinin başında, öğrenme süreci içinde ve öğrenme süreci sonunda olarak üç aşamadan oluşmuştur. Ancak 2017 Programı'nda, ayrıntılı bir şekilde ölçme araçlarına yer verilmiştir. Bu yönüyle 2015 Programı'ndan farklıdır.

2017 TDÖP'teki kazanımların sayılarıyla 2015 TDÖP'teki kazanımların sayıları birbirine yakındır. Ancak, 2015'te hazırlanan programda yer alan sözlü iletişim alanı; 2017'de hazırlanan programda, dinleme/izleme ve konuşma alanlarına ayrılması sebebiyle az da olsa bu alanların kazanım sayılarında değişiklik olmuştur. Aynı zamanda, 2017'de hazırlanan programda, 2015'te hazırlanan programa göre, okuma alanı kazanım sayıları artmış; yazma alanı kazanım sayıları azalmıştır.

2017 TDÖP'te, "öğretim programında değerler eğitimi ve öğretim programında rehberlik" adında 2015 TDÖP'te bulunmayan yeni alanlar yer almaktadır. 2017 TDÖP'te, bu anlamda doğrudan değerler eğitimi adında bir alana yer verilmiş ve sınıf düzeyine göre temalar ve konu örnekleri başlığı altında belli değerlerin verilmesi öngörülmüştür. Aynı zamanda programda, 2015 TDÖP'te farklı olarak bireylerin gelişim ve ihtiyaçları göz önünde tutularak Türkçe eğitiminde rehberliğin öneminden bahsedilmiştir.

Sonuç olarak, 2015 TDÖP ile 2017 TDÖP, programın temel felsefesi ve yaklaşımı, temel becerileri, yapısı, öğrenme alanları, tür ve temaların dağılımı, ölçme ve değerlendirme ile kazanımların dağılımı açısından bazı benzerlik ve farklılıklar gösterir. 2017 Programı'nda, 2015 Programı'nda yer almayan "öğretim programında değerler eğitimi" ile "öğretim programında rehberlik" adında yeni alanlar yer almıştır.

Öneriler

2015 TDÖP'te, öğrenme alanlarıyla ilgili strateji, yöntem ve teknikten; 2017 TDÖP'te ise sadece çeşitli yaklaşımlardan bahsedilmektedir. Bir önceki 2006 Programı'nda da farklı kazanımlara yönelik etkinlik örnekleri yer almaktaydı. Bu bağlamda, öğrenme alanlarında çeşitli strateji, yöntem ve teknikler ile beraber kazanımlara yönelik etkinliklerin olması programı daha kapsamlı hale getirebilir.

2017 TDÖP'te, öğrenme alanlarına ait herhangi bir başlığın yer almaması, Türkçe öğretiminin yapısına uygun değildir. Bu sebeple öğrenme alanları ile ilgili çeşitli strateji, yöntem ve teknikler ile beraber kazanımlara yönelik etkinliklerin olması gerekmektedir. Öğrenme alanları ayrı başlıklar altında değerlendirilmelidir.

KAYNAKÇA

Bayburtlu, Y.S., (2015). 2015 ve 2006 Türkçe Öğretim Programlarının Değerlendirilmesi, *TURKISH STUDIES -International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic-*, ISSN: 1308-2140, (Prof. Dr. H. Ömer Karpuz Armağanı), Volume 10/15 Fall 2015, ANKARA/TURKEY, www.turkishstudies.net, DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.8817>, p. 137-158.

- Cihan, Nazlı. (2014). Okullarda Değerler Eğitimi ve Türkiye'deki Uygulamaya Bir Bakış, TURKISH STUDIES - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 9/2 Winter 2014, p. 429-436, ANKARA-TURKEY
- Coşkun, E. (2014). Geçmişten günümüze Türkçe öğretimi., A. Kırkılıç ve H. Akyol. (Editörler), *İlköğretimde Türkçe Öğretimi*. Dördüncü Baskı. Ankara. Pegem Akademi Yayıncılık. ss. 1-12.
- Demirel, Ö. (1999), *İlköğretim okullarında Türkçe öğretimi*. İstanbul: MEB Basımevi.
- Demirel, Ö. ve Erdem, E. (1999). Program geliştirmede yapılandırmacılık yaklaşımı. *Hacettepe Üniv. Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23, 81-87.
- Doğan, B. ve Gülüşen, A. (2011), Türkçe ders kitaplarındaki (6–8) metinlerin değerler bakımından incelenmesi. *Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt 1- Sayı 2. Aralık*, s. 76.
- Doğan, Y. (2014) Dinleme eğitimi: kuram, uygulama, ölçme ve değerlendirme., Güzel ve H. Karatay. (Editörler), *Türkçe öğretimi el kitabı*. İkinci Baskı. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık. ss. 151-176.
- Göçer, A. (2014). Türkçe öğretiminde ölçme ve değerlendirme., A. Kırkılıç ve H. Akyol. (Editörler), *İlköğretimde Türkçe öğretimi*. Dördüncü Baskı. Ankara. Pegem Akademi Yayıncılık. ss. 477-516.
- Gündoğdu, A. E. (2012). Türkçe dersi öğretim programının kavram öğretimi açısından incelenmesi. *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, s. 31.
- Güneş, F. (2009). Türkçe öğretiminde günümüz gelişmeleri ve yapılandırıcı yaklaşım. Ankara: *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. s. 3.
- Karadağ, Ö. (2012). Anlama becerileri açısından Türkçe dersi öğretim programı (6, 7, 8. sınıflar)'na eleştirel bir bakış. *CÜ Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt: 36, Sayı: 1*, s. 100.
- Karadüz, A. (2009). Türkçe öğretmenlerinin ölçme ve değerlendirme uygulamalarının “yapılandırmacı öğrenme” Kavramı Bağlamında Eleştirisi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi XXII* (1), 189-210.
- Karasar, N. (1995). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Yedinci Baskı, Ankara: 3A Araştırma Eğitim Danışmanlık Ltd..
- Milli Eğitim Bakanlığı. (1981). *Temel eğitim okulları Türkçe eğitim programı*, Ankara: Tebliğler Dergisi.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2005). *İlköğretim Türkçe dersi öğretim programı ve kılavuzu (1-5. sınıflar)*, Ankara: Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2006). *Türkçe dersi (6, 7, 8. sınıflar) öğretim programı*, Ankara: Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2015). *Türkçe dersi (1-8. sınıflar) öğretim programı*, Ankara: Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2017). *Türkçe dersi öğretim programı (ilkokul ve ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıflar)* Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı.
- Sever, S. (2003). Türkçe öğretiminde yeni yapılanma çalışmaları. *TÜBAR-XII*, s. 28.

-
- Şahin, D. ve Bayramoğlu, C.D. (2016). 2015 Türkçe Öğretim Programının Metin Tür ve Tema Seçimi Bakımından Değerlendirilmesi, *TURKISH STUDIES -International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic-*, ISSN: 1308-2140, (Prof. Dr. Hayati Akyol Armağanı), Volume 11/3 Winter 2016, ANKARA/TURKEY, www.turkishstudies.net, DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.9289>, p. 2095-2130.
- Turgut, M.F. (1987). *Eğitimde ölçme ve değerlendirme metodları*. (5.Baskı). Ankara: Saydam Matbaacılık.
- Yangın, B. (2005). İlköğretim Türkçe dersi öğretim programı ve kılavuzunun değerlendirilmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 5 (2), 477-516.